

**R. Patris, Francisci Svarez, E Societate Iesv,
Metaphysicarvm Dispvttationvm, In Qvibvs Et Vniversa
Natvralis Theologia Ordinate Traditvr, Et Qvæstiones Ad
omnes duodecim Aristotelis Libros ...**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ ; [Coloniæ Agrippinæ], 1630

2 Vtrum quantitatis discreta in rebus spiritualibus inueniatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94179](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94179)

Ad rationem concedimus, formalem rationem & proprietates quantitatis conuenire suo modo quantitatis discretæ: ita tamen, ut veram unitatem realem in ea non requirant. Nam extensio huius quantitatis solum est multiplicatio quædam unitatum: multiplicatio autem ut sic non requirit unitatem realem inter ea, quæ multiplicantur. Item diuisibilitas hæus quantitatis non est in ordine ad realem separationem eorum, quæ in re vnum erant, sed in ordine ad designationem mentis, quæ separare & diuidere potest unitates, ex quibus numerum coalescere intelligebat. Rursus æqualitas vel inæqualitas inter numeros prout est proprietates quantitatis, non est vna aliqua relatio, quæ in toto vno numero inueniatur respectu alterius, sed est ipsa multitudo unitatum, prout in vno numero est maior vel minor, quam in alio. Quomodo etiam acruus tritici aut lapidum potest esse æqualis aut inæqualis alteri. Præterea quamuis numerus proprie sit finitus, tamen hæc etiam denominatio aut proprietates non requirit unitatem realem, sed solum definitam multitudinem unitatum. Vnde aliter etiam magnitudo finita dicitur, quia multitudo magnitudo enim est finita, quia in re ipsa clauditur extremo termino vel vno vel pluribus: numerus autem non habet in re aliquem designatum terminum, nam partes eius habent in re ordinem aut positionem, tamen in ordine ad mentem semper habet vltimam unitatem, quia finitur eius numeratio. Denique, et si ratio mensuræ propriissime conueniat numero: tamen illa proprietates, ut supra dixi, magis est rationis quam realis: ideoque non requirit in numero veram unitatem realem.

SECTIO II.

Utrum quantitas discreta in rebus spiritualibus inueniatur.

RX resolutione præcedentis quæstionis facile potest hæc expediri, quam latissime aliqui authores tractant, suntque in ea diuersæ sententiæ.

Prima opinio affirmans.

Partem enim affirmantem defendunt late Marfil. in 1. quæst. 27. art. 1. & 2. Greg. in 1. dist. 24. quæst. 2. art. 3. & idem tenuit ibi Aureol. ut refert Capreol. & ibid. Maior, Ocham, & Gabr. quam etiam infinuat Richard. in 1. d. 19. art. 3. q. 1. ad 4. & d. 24. art. 1. quæst. 1. & clarius artic. 2. q. 1. Fauetque huic sententiæ Aug. 2. lib. de liber. arbit. c. 16. ubi ex professo probat, numerum intelligibile quid esse, & in omnibus rebus reperiri. Damasc. etiam lib. 5. de fide cap. 8. numerum inquit esse in omnibus rebus, quæ inter se differunt. Vnde concludit, duas Christi naturas ad quantitatem discretam pertinere. Fauet etiam huic sententiæ communis modus loquendi, dicimus enim tantum esse numerum angelorum, & esse maiorem vel minorem numerum hominum. Fauet denique definitio numeri, quam Arist. ponit 10. Metaph. in princ. nimirum quod sit multitudo numerabilis unitate: sed quaternarius angelorum est vera multitudo finita, & mensurabilis unitate, nam eandem proportionem seruat illa multitudo ad suam unitatem, quam multitudo corporum ad suam.

Et confirmatur vltimo, quia omnis ratio extensionis discretæ, & similiter omnis ratio unitatis, quæ reperitur in numero rerum corporalium, reperitur etiam in numero rerum spiritualium, illa enim extensio solum est diuisio vnus ab alio: unitas vero est numerabilitas vique ad talem unitatem, quæ ut

vltima in tali numero concipitur: & in his duobus formalis ratio numeri consistere videtur. Quod vero singulæ unitates in se sint continuæ, & extensæ, ac diuisibiles, videtur materiale quid ad rationem numeri: quia unitates non componunt numerum ut diuisibiles, sed ut indiuisibiles. Vnde sicut tria grana tritici non minus componunt numerum ternarium, quam tria ingentia corpora: ita tria puncta separata non minus componunt ternarium, quam tria grana tritici: pari ergo modotres angeli, & quilibet alia tria entia component verum ternarium, cum sint species quantitatis discretæ. Vnde de illo ternario possunt omnia demonstrari, quæ de ternario quantitativo Mathematici demonstrant: & idem de omni alio numero.

Secunda sententia negans.

Verum contraria sententia communis est in schola D. Thomæ, quam ipse docet 1. part. quæst. 3. artic. 3. Et in 1. dist. 24. qu. 1. artic. 3. & qu. 9. de potent. art. 7. & opusc. 48. Capreol. in 1. d. 24. qu. 1. & ibidem Deca. Egidius, & alii, Soncin. 10. Metaphys. quæst. 13. lauell. lib. 8. qu. 11. & sine dubio Aristotel. vbiunque agit de numero seu quantitate discretæ, solis rebus materialibus illam attribuit: & ideo dicit 3. physicor. cap. 6. & 7. numerum confluere ex diuisione quantitatis continui. Et 2. de anim. ca. 6. inter sensibilia communia numerum ponit: & vbiunque agit de scientiis Mathematicis, docet quantitatem esse obiectum eius & non abstrahere à materia secundum rem, sed tantum secundum abstractionem mentis, ut patet 3. Metaphysic. capite secundo, & tercio Physic. text. 41. & notat Commentator 5. Metaphysic. comment. 2. Et fundamentum huius sententiæ est, quia in rebus spiritualibus nulla est vera quantitas: in hoc enim maxime differunt à rebus corporalibus, quod quantitas earum non est, item ac præcipue quia vnum transcendens ut sic, non spectat ad prædicamentum quantitatis, neque ad aliquod speciale prædicamentum, cum sit passio conuertibilis cum ente: ergo nec multitudo, quatenus ex unitatibus transcendentalibus confurgit, pertinet ad prædicamentum quantitatis: nam multitudo etiam est quæ transcendens ad omnia entia, & cum proportionem responderet unitati. Præterea, quia sicut vnum transcendens non addit enti nisi negationem: ita multitudo constans ex unitatibus transcendentalibus, ut sic solum addit pluribus entitatibus negationem, quia vnum dicitur non esse aliud, in qua distinctio seu diuisio entitativa consistit: ergo non magis constituit aliquam speciem entis multitudo transcendentalis, quam unitas transcendentalis, imo eo minus potest constitui, quo vera unitatis ratio minus potest in multitudine, ut sic, reperiri. Denique, si Theologice argumentemur, in tribus personis diuinis non reperitur talis ratio ternarii numeri, quæ possit dici quantitas discreta, ut omnes fatemur: idque non prouenit ex infinitate singularum: hæc enim est impertinens ad rationem numeri: nam licet illæ infinitæ sint in perfectione, numerus tamen earum finitus est. Vnde etiam de illo ternario possunt ostendi omnia, quæ arithmetici de ternario demonstrant: ergo si ille ternarius non pertinet ad quantitatem discretam, solum est, quia unitas vnus seu vnusque personæ non est quantitativa, sed transcendentalis: quæ ratio in omnibus rebus spiritualibus locum habet.

Resolutio.

Hæc vero controuersia videtur fere de modo loquendi, nam in re constat, si quantitatis nomine significetur moles corporea, sic non posse attribui numero rerum spiritualium. Si vero quis moraliter dicat

IV.

Fundamentum præcedentis sententiæ.

V.

dictus contendat, nomine quantitatē discretā tantum significari quācumque rerum multitudinem, facile defenderet quantitatē discretā in angelis reperiri: Qui vero sic loquuntur, in primis abutuntur voce quantitatē: cum hæc vox absolute dicta in usu omnium Philosophorum molem corpoream significet: ideoque nullus Philosophus absolute concedet esse quantitatē in angelis: at vero cum additur illa differentia discreta, non censetur esse conditio diminuens rationem quantitatē, sed sumitur potius ut specificans, seu diversificans unitatem eius. Igitur proprie loquendo, non magis potest rebus spiritualibus attribui quantitas discreta, quam quantitas absoluta. Deinde etiā admissio illi usu talis vocis, falso dicitur, quantitatē discretā sic acceptam, id est, multitudinem, ut sic pertinere ad aliquod determinatum genus prædicamentale: hoc enim recte conuincunt argumenta posterioris sententiæ. Nam multitudo ut sic, non habet veram unitatem, neque est ens, sed entia, ut supra disput. 4. tractatum est: eo vero modo quo habet aliquam rationem unitatis, non determinatur ad aliquod prædicamentum, sed vagatur per omnia, non ut reale accidens, quod cæteris omnibus inesse potest, sed ut attributum quoddam negatiuum, seu negationem includens. Et non ut vniuocum, sed ut analogum, æquē ac vnum transcendens: nam si vnum non est vniuocum, quomodo multitudo erit vniuoca?

VI.

Quocirca absolute dicendum est, numerum propriè sumptum pro quantitate discreta non inueniri extra res quantas & materiales. Non possumus autem negare, si in numero solum consideremus id quod est rationis, nempe intellectualem numerationem, vel numerabilitatem & quendam ordinem unitatum, inter quas prima & vltima censetur, & ut sic numerum ut quid vnum concipiamus: quoad hæc (inquam) omnia numerum æquē reperiri aut considerari posse in angelis, ac in lapidibus. Veruntamen cum illa consideratio præcisa, denominatione quædam rationis sit: non sufficit illa sola, ut talis numerus in prædicamento quantitatē constituitur, nam quantitas discreta non censetur realis quantitas ob illam considerationem, aut denominationem rationis præcise sumptam, sed ut fundatam in vera & reali quantitate singularum unitatum. Quod potest in hunc modum declarari. Nam ratio formalis quantitatē in communi est extensio corporea, quam nos per impenetrabilitatem declarauimus: quantitas ergo discreta non collocatur sub quantitate, nisi quantenus hanc rationem participat in suis unitatibus: in eis ergo talem discretionem requirit, quæ non solum distinctionem & disunctionem entitativam, sed etiam separationem localem seu impenetrabilitatem inter eas efficiat ex natura sua. Quo fit (ut hoc obiter notemus) materiam & formam, & accidentia omnia, quæ in eodem sunt composito, & eadem quantitate extenduntur, non componere proprium numerum, qui pertinet ad quantitatē discretā, quod magis in sequentibus sectionibus declarabitur. Et per hæc satisfactum est rationibus prioris sententiæ.

SECTIO III.

Utrum oratio sit vera species quantitatē.

Resolutio.

I.
Quid nomine orationis intelligatur.

Ecce etiam quæstio ex dictis resoluta est: dicendum est enim orationem non esse veram & realem speciem quantitatē. Nomen etiam orationis hic intelligimus quācumque articulatam vocem pluribus syllabis constantem: non enim necesse est, ut pluribus dictionibus seu terminis

constet, quomodo solent dialectici nomen orationis interpretari. In huiusmodi autem voce multa possunt considerari, ex quibus talis vox aut dictio artificiosè componitur, ac profertur. In quibus omnibus nihil reperitur, quod per se pertineat ad aliquam speciem quantitatē: ergo neque tota oratio ex eis composita potest propriam aliquam speciem quantitatē constituere. Antecedens probatur, nam in primis oratio, & qualibet eius syllaba est sonus quidam, qui per se non pertinet ad quantitatē, sed est qualitas quædam. Deinde, in eo sono proferendo aut perficiendo intercedit quidam motus, & consequenter successio aliqua & mora temporis: nihil autem horum pertinet per se ad quantitatē, ut ex dictis in superiori quantitate constat, ubi ostendimus motum & tempus non esse per se quantitates continuas: in oratione autem quamuis tota dictio motu ac tempore discreto profertur: singula tamen syllabæ continuis moris & mutationibus successiuis fiunt: ergo singula syllabæ non sunt quantitates per se, sed quantæ per accidens, sicut quilibet alius continuus motus, & tempus eius. Unde licet vna syllaba sit longa & altera brevis, atque ita sint tempore mensurabiles, inde solum fit, eas esse aliquo modo quantas, saltem per accidens ad modum aliorum motuum.

Denique potest in oratione considerari tota dictio, ut ex pluribus syllabis, certo ordine, certisque morulis composita, & ut sic nihil proprium habet, quod ad veram speciem realem quantitatē spectet. Primum quidem, quia illa non est vera & realis compositio, sed numeratio quædam, & discreta successio, ostendimus autem quantitatē discretam ut sic non habere veram ac realem unitatem quantitatē. Deinde, quia si vnaquæque syllaba non est per se quantæ, sed tantum per accidens, non potest ex omnibus coalescere peculiaris species quantitatē discretæ: ostensum est enim superiori sectione, quantitatē discretam consistere debere ex quantitatibus continuis, & consequenter ea quæ sunt quantæ per accidens, per se non componere quantitatē discretam, sed tantum ratione quantitatē continuæ, à qua talis res habet quod quantæ sit. Præterea, quia eo modo, quo ex pluribus syllabis componi potest quantitas discreta, intra genus quantitatē, non potest esse alia ab specie numeri, qualis erit v.g. binarius, aut ternarius syllabarum: nam id quod addit dictio artificiosè composita, nimirum, quod illæ syllabæ tali ordine proferantur, ut prima sit brevis, secunda longa, vel aliquid huiusmodi: hoc (inquam) totum nihil refert ad rationem quantitatē, sed est ex humana quadam institutione vel usu ita proferendi hanc vel illam dictionem, ut apta sit ad hoc vel illud significandum ex humana etiam impositione, vel ut commodius proferatur, aut iucundius audiatur. Hæc autem humana institutio nihil addit numero syllabarum, nisi relationem rationis prioris & posterioris, aut extrinsecam denominationem talis mensuræ aut mensurati. Igitur ratio, prout est quid artificiosum ex his omnibus confurgens, non est propria ac peculiaris species quantitatē. Imo neque est vnum aliquod ens reale ac per se ad aliquod prædicamentum spectans, sed ens per accidens, partim ex multis rebus aut motibus, partim ex relationibus, & ex humana institutione pendens. Atque huic sententiæ fauet Arist. hoc loco 5. Metaphys. ubi in recensendis quantitatibus nullam fecit mentionem orationis: ubi Albert. Magn. id sequitur, & Caietan. & alii in Prædicam. Quant. D.

Thom. vero, Alex. Alenf. Comment.
omnino prætermittunt hanc speciem sicut Aristoteles.

Obie.